

Meeuwen aan de Albardagracht

DAAN DRUKKER

FOTOS: DAAN DRUKKER

De **Grote Burgemeester** die van 9 maart tot 6 april 2018 in de buurt verbleef

De Albardagracht in het stadsdeel Nieuw-West is een echte meeuwenhotspot. Het ligt in de wijk Geuzenveld-Slotermeer. Islamitische bewoners uit de wijk geven traditiegetrouw hun broodresten aan de vogels, en daar maken de meeuwen dankbaar gebruik van. Van 2017 t/m 2021 keek ik er vanuit mijn flat op de 14e verdieping van 'De Zilverling' op uit. Ik kijk altijd al graag naar meeuwen, maar in wisselende mate van geestdrift. In 2021 heb ik op gestandaardiseerde wijze alle aantallen meeuwen bijgehouden. Daarover in dit artikel een kort verslag. Daarnaast belicht ik hier enkele bijzondere meeuwenwaarnemingen die ik in de jaren dat ik er woonde deed.

Bijzondere waarnemingen

Ik hou van huislijsten, en hoewel ik eigenlijk pas tijdens de coronalente van 2020 doorkreeg dat dat prima kon vanaf mijn balkon op 14 hoog heb ik ook daarvoor enkele leuke waarnemingen kunnen doen. Het begon eigenlijk op 9 maart 2018, toen mijn vrienden langs waren gekomen. Ik stond de vol-

gende ochtend eieren te bakken toen Ruben Vermeer door mijn telescoop keek en zowaar een 2e kJ Grote Burgemeester in beeld kreeg! Een fantastische waarneming, hoewel ik hem liever zelf had gevonden uiteraard. Het beest bleef nog tot 6 april rondhangen en pendelde regelmatig op en neer naar de Sloterplas. Naast de nodige Ponti-

HUISLIJST NIEUW WEST • • • •

sche Meeuwen en Geelpootmeeuwen zag ik tussen 20 en 24 april 2022 vier groepjes Dwergmeeuwen strak naar het noordoosten vliegen. In totaal 66 exemplaren, met een groep van 43 als grootste groep. Aan de westkant van Amsterdam zijn Zwartkopmeeuwen opvallend schaars. In de aprilmaanden trokken er sinds ik goed keek elk jaar wel enkele langs naar het noordoosten. Een bijzondere vermelding verdient wel het exemplaar dat tijdens de sneeuwstorm van 7 februari 2021 zich halsoverkop naar het zuidwesten begaf, op zoek naar minder extreem weer. Als laatste wil ik nog de bizarre waarneming melden van de juveniele Jan-van-Gent die ik op 26 september vanaf mijn balkon zag vliegen. Dat is dan wel geen meeuw, maar vermeldenswaardig is het wel. Samen met de Vale Gieren en de twee Bladkoningen toch wel een erg bijzondere huislijstwaarneming.

De rode lijn markeert de grens van het onderzoeksgebied

Ringen

Naast bijzondere soorten ging ik ook zo nu en dan ringen aflezen. Interessant om te vermelden was de Scandinavische Zilvermeeuw [N]JCR14 die in 2015 als kuiken geringd werd op Slettingen, aan de Zuidpunt van Noorwegen. Ik zag hem of haar voor het eerst in december 2017 en deze kwam t/m 2020 elke winter weer terug. Verder zag ik veel geringde vogels uit Texel en IJmuiden, zowel Kleine Mantelmeeuw als Zilvermeeuw. Sommige waren gezenderd, en dankzij de informatie die ik regelmatig van Kees Camphuysen en collega's kreeg, werd duidelijk dat veel meeuwen elke dag op en neer pendelden tussen Amsterdam-West en de broedkolonie op het forteiland te IJmuiden. Een mooi voorbeeld daarvan was de Kleine Mantelmeeuw [G]YDAZ. Het was dan ook leuk om elke avond de grote aantallen meeuwen richting IJmuiden te zien vliegen. Ook dankzij die informatie leerde ik over ringterugmeldingen van 'mijn' Albardameeuwen. Een in 2017 als kuiken op Karmøy geringde Noorse Kleine Mantelmeeuw [N]J022C overzomerde in 2017-2020 en werd in de winters in Baskenland, Madrid en Malaga regelmatig afgelezen. In april 2021 zag ik hem voor het laatst, in adult kled. Wie weet op weg terug naar Noorwegen om daar voor het eerst te gaan broeden.

Methodiek meeuwentellingen 2021

Van 14 december 2020 tot 28 januari 2022 heb ik bijna iedere dag op representatieve momenten een standaard oppervlak geteld. Meer dan een jaar lang heb ik dat volgehouden. In het begin deed ik dat drie keer per dag, maar mijn aandacht zwakte later wat af. In juni was ik er even klaar mee, daarna ben ik wel weer doorgegaan,

De onderzijde van de vleugels van de **Dwergmeeuw** is grijs en zwart

zij het vanaf toen maar één keer per dag. Ik heb de data samengevoegd tot daggemiddelden en om wat trends te laten zien ook als drie- en zevendaagse gemiddelden. Ik had mijn telescoop standaard opgesteld voor een (relatief smal) raam, waarbij ik op een moment tussen 11u en 15u (wanneer de meeuwenaantallen een plateauwaarden bereiken) alle meeuwen telde tussen twee vaste punten in het landschap. Deze punten bleven altijd hetzelfde. Hierdoor had ik een standaard oppervlak aan daken. De meeuwen hadden hier meestal vaste rustplaatsen. Zie figuur links voor het gebied dat ik met mijn tellingen bestreek.

Discussie en conclusies

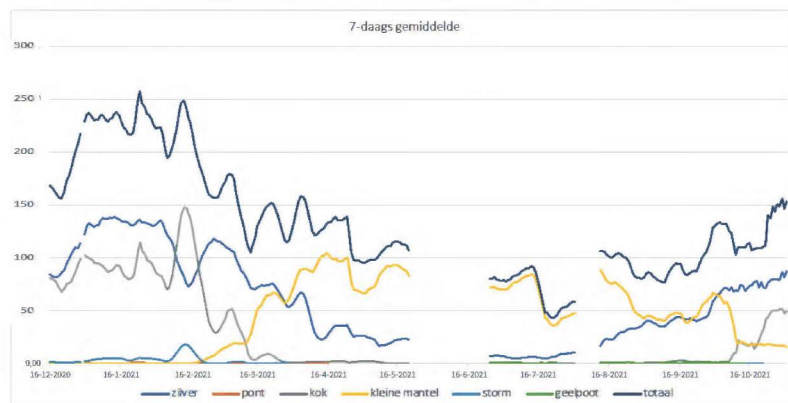
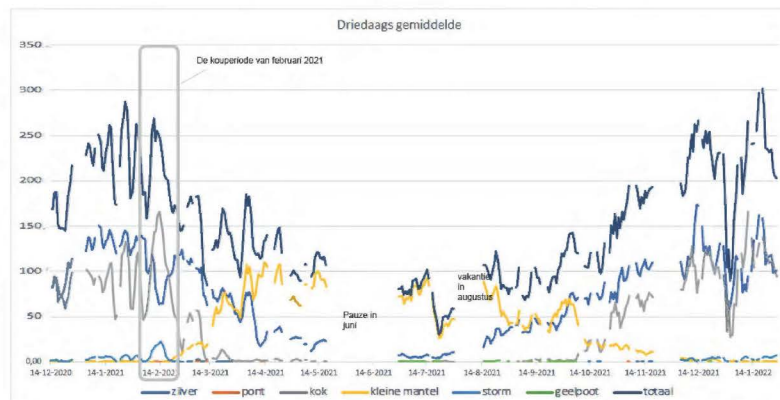
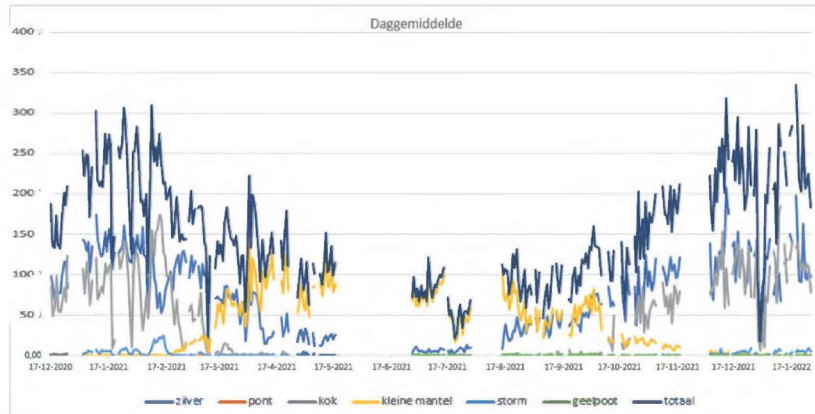
Er zijn een aantal zaken die er voor zorgen dat de data die ik verzameld heb met mijn tellingen, niet volledig representatief zijn. Dat maakt voor dit onderzoek niet uit, het was namelijk vooral een leuke tijdsbesteding voor in mijn pauzes tijdens het vele thuis-

werken van die tijd (hoewel het niet mijn gehoopte Grote Mantelmeeuw, Kleine Burgemeester of Vegameeuw opleverde). De problemen die roet in het statistische eten gooiden, licht ik hier even uit. Het grootste probleem is dat ik vanaf mijn uitkijkpunt niet alle meeuwen kon zien die op dat moment in het gebied aanwezig waren. Doordat er enkele gebouwen voor traditionele rustplaatsen staan kon ik die exemplaren niet tellen. Daarnaast heb ik niet op een vast tijdstip geteld, maar op momenten dat dat het best uit kwam. Ik heb ook niet elke dag geteld, en er zijn enkele korte en lange pauzes in de data. Gelukkig hoeven mijn data niet gebruikt te worden om de voor- of achteruitgang van de populaties van meeuwensoorten te becijferen. Daarvoor is één jaar ook veel te kort. De data zijn wel geschikt om weer te geven wat de verhoudingen zijn tussen de soorten door het jaar heen. Je kunt in de grafieken mooi zien wanneer de Kleine Mantelmeeuwen aankomen uit

Resultaten

In de onderstaande grafieken zijn de gemiddelden per soort per dag, per drie dagen en per zeven dagen gegeven.

hun overwinteringsgebieden en wanneer ze weer vertrekken. Je ziet ook mooi hoe het aantal “grote meeuwen” door het jaar heen min of meer constant blijft, waarbij Zilvermeeuw en Kleine Mantelmeeuw elkaar afwisselen. De grotere aantallen in de winter komen voornamelijk door de Kokmeeuwen die dan de stad in trekken. De periode met kou en sneeuw van februari 2021 (u herinnert het zich vast nog wel) zorgde voor enkele interessante fenomenen. De sneeuwstorm die aan deze kouperiode vooraf ging, bracht niet alleen de eerder genoemde Zwartkopmeeuw, maar zorgde überhaupt voor een ware exodus. Die dag kwamen er nauwelijks meeuwen op de daken zitten, iets wat eigenlijk altijd gebeurde tijdens dagen met harde

wind. Alle scherpe dalen in de grafiek zijn dagen met harde wind. Wat er daarna gebeurde was echter tegen alle trends in. Mogelijk zorgden de bevroren grachten ervoor dat de behendige Stormmeeuwen en Kokmeeuwen plots een voordeel hadden ten opzichte van de Zilvermeeuwen. De aantallen Zilvermeeuwen kelderden, terwijl er opeens veel meer kleine meeuwen aanwezig waren.

Inmiddels woon ik in Amsterdam-Noord en zie ik een stuk minder meeuwen. Ze zitten helaas niet meer om de hoek. Hopelijk zullen er vogelaars bij de Albardagracht blijven kijken. Het is tenslotte goed te combineren met een meeuwenrondje langs de Sloterplas. ✈️

Pontische Meeuw is een wat langgerekte meeuw met een slank en langgerekt lichaam. Ook de snavel is vaak vrij lang en slank. In de winter blijft zijn kop wit.

